

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 330.341.1:338.24(94)

Гончарова А.О., к. е. н.,
доцент кафедри європейської інтеграції
*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

Шаляпін О.І., студент факультету
міжнародної економіки і менеджменту
*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АВСТРАЛІЇ

Гончарова А. О., Шаляпін О.І. Інноваційний потенціал Австралії. Статтю присвячено питанню дослідження інноваційного потенціалу Австралії та шляхів його втілення. Нині актуалізується проблема пошуку можливостей щодо реалізації науково-технічного та економічного потенціалу, що є предтечею інноватизації. Порушенню даної проблеми сприяла множина дискусій, що створювали передумови формування власне терміну «інновації» на тлі загальної потреби в економічному розвитку. Найбільш повний перелік цих проблем представлено в працях А. Лем, Б. Хола, Г. Бертуччі. Як аналітичні дослідження щодо можливостей реалізації інноваційного потенціалу Австралії в роботі використано методи SWOT-аналізу, підґрунтям справедливості якого стало осмислення макроекономічних показників за період 2010–2060 рр.

Ключові слова: інновації, впровадження інновацій, інноваційний потенціал, НДДКР, сировинна загроза.

Гончарова А.А., Шаляпин А.И. Инновационный потенциал Австралии. Статья посвящена вопросу исследования инновационного потенциала Австралии и путей его воплощения. Сейчас актуализируется проблема поиска возможностей по реализации научно-технического и экономического потенциала, что является предтечей инноватизации. Причиной постановки данной проблемы стало множество дискуссий, создававших предпосылки формирования собственно термина «инновации» на фоне общей потребности в экономическом развитии. Наиболее полный перечень этих проблем представлен в работах А. Лем, Б. Холла, Г. Бертуччи. В качестве аналитических исследований о возможностях реализации инновационного потенциала Австралии в работе использованы методы SWOT-анализа, основой справедливости которого стало осмысление макроекономических показателей за период 2010–2060 гг.

Ключевые слова: инновации, внедрение инноваций, инновационный потенциал, НИОКР, сырьевая угроза.

Goncharova A.A., Shaliapin O.I. Innovative potential of Australia. The article deals with research of innovative potential of Australia and the ways of its implementation. Now the problem fairly updated search capabilities to implement scientificly-technical and economic potential, which is a precursor innovatisation. Violation of this problem was the set of discussions that created the prerequisites of forming its own term innovation within the context of the need for economic development. The most complete list of these problems are presented in the works of A. Lam, B. Hall, G. Bertucci. As an analytical study on the feasibility of innovative potential of Australia in the methods used SWOT analysis, which was the basis of fairness understanding of macroeconomic indicators for the period 2010-2060yy.

Keywords: innovations, launching innovations, innovative potential, R&D, stock threats.

Постановка проблеми. У зв'язку з глобалізацією, становленням докорінно нових тенденцій розвитку суспільства виникає необхідність у модернізації економік світу, що передусім передбачає застосування нововведень, інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інновації, за визначенням українського законодавства, – новостворені (застосовані) або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого,

адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва та соціальної сфери; це ж поняття зарубіжні науковці трактують як креативні ідеї, які успішно впроваджуються для вирішення нагальних проблем. Так, за методологією Г. Бертуччі наявні такі ключові аспекти впровадження, як концептуальний та інституційний, необхідність окремого розгляду яких посилюється внаслідок розрізненості використовуваних технологій.

Постановка завдання. Першочерговою метою даної праці є виявлення чинників, що прискорюють та спонукають процес інноватизації Австралії; між тим здійснюється аналіз та прогнозування економічних показників, що, своєю чергою, істотно впливають на впровадження інновацій у часових межах *ex-ante* та *ex-post*.

Виклад основних результатів. *Концептуальний* аспект інновацій передусім актуалізується в державному управлінні, адже нині форми управління публічними адміністраціями постають запорукою організаційного складника держави, що, своєю чергою, значною мірою впливають на попит та інформаційно-телекомунікаційні технології з боку держави, тим самим створюючи простір для взаємозв'язку держави та бізнесу, держави та громадян.

Починаючи з 2003 р. ООН періодично розраховує індекс електронного врядування, який включає такі складники, як людський капітал, розвиненість телекомунікаційної інфраструктури та онлайн-послуги (табл. 1), згідно з яким Австралія посідає друге місце зі 193 країн ООН. Динаміка даного показника за останні роки підтверджує розвиток саме інформаційно-телекомунікаційних технологій, що веде за собою розвиток людського капіталу. Зазначимо, що Австралія належить до групи країн із розвинутою інформаційною інфраструктурою, тому в періоди спостереження сприяли їй такі чинники, як інформатизація суспільства (підвищення рівня та обсягів надання онлайн-послуг), досягнення високих показників розвитку людського капіталу, покращення показника розвиненості телекомунікаційної інфраструктури, який усе ще залишається низьким: це частково спричинено вартістю та масштабністю технічного переоснащення (станом на 2016 р. лише близько чверті територій Австралії відповідає

сучасним вимогам ширококутної передачі даних Broadband), що, своєю чергою, є стримуючим фактором розвитку телекомунікаційної інфраструктури.

Одним із визначальних шляхів упровадження інновацій у державному управлінні вважається *інституційний* аспект, метою якого є створення або реорганізація наявних інституцій. Інноватизація економіки нерідко пов'язана зі створенням нових інституцій, організаційні чинники яких сходяться на методах приватно-публічного партнерства, головною відмінністю якого стає принципово нова, заснована на партнерських стосунках роль держави. Модель приватно-публічного партнерства в Австралії має надзвичайно широке застосування в наукоємних сферах виробництва, проявляючись у партнерських відносинах з університетами шляхом надання грантів та стипендій. Нині в Австралії функціонують 39 університетів та понад 400 наукових установ, що здійснюють фундаментальні та прикладні дослідження в галузях медицини, океанології, геодезії, хімії та харчової промисловості. Поряд із цим не можна не зазначити про спорідненість подібного розвитку з деякими країнами Європейського Союзу. Приміром, Австралії належить широка мережа «центрів компетенції» на засадах приватно-публічного партнерства, що є основним каналом довгострокових ініціатив; такі програми, як COMET, K-ind/K-net, які покликані спростити (через можливість створення промислових центрів компетенції та установ для проведення досліджень без створення юридичної особи) організаційні чинники розвитку науки, доводять доцільність використання моделей приватно-публічного партнерства. Нині програма COMET об'єднує 16 науково-дослідних центрів, співпрацює з 150 промисловими партнерами та є найвпливовішим приватно-публічного партнерства в Австралії. Із цього можемо зробити висновок, що приватно-публічне партнерство є ефективним та універсальним механізмом із залучення інновацій та розвитку співпраці науки з бізнесом та державою. Разом із цим зазначимо, що діяльність австралійських університетів є досить самостійною. Автономія університетів та грантова діяльність уряду або приватних партнерів виокремлюються в партнерські відносини, результатом яких стає спільний науково-технічний доробок. Необхідно також відзначити

Таблиця 1

Показники електронного врядування

№	Показник	Рік спостереження		
		2012	2014	2016
1	Рівень розвитку онлайн-послуг	0,86	0,929	0,97
2	Рівень розвитку телекомунікаційної інфраструктури	0,654	0,804	0,76
3	Рівень розвитку людського капіталу	1	0,997	1
4	Е-урядування (рейтинг/ показник)	12 / 0,839	2 / 0,91	2 / 0,91

Джерело: Статистичні дані / ООН, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN96407.pdf/>

важливу роль університетів у стимулюванні НДДКР в Австралії: так, їм належить близько 70% сукупних витрат НДДКР, що, без сумніву, поглиблює співпрацю між економічними інститутами. Без перебільшення можна вважати, що університети відіграють провідну роль у впровадженні інновацій: за показником рівня розвитку інновацій – глобальним інноваційним індексом – Австралія посідає 19-е місце зі 128 країн; методологія розрахунку показника включає аналіз ресурсів та умов проведення інновацій та досягнуті практичні результати; під цим розуміють аналіз розвитку людського капіталу, інститутів, розвитку бізнесу, розвитку технологій та економіки знань та творчої діяльності.

Висновки. Попри зазначене нині основним завданням національної технологічної ініціативи Австралії є пошук методів із нівелювання негативного впливу попиту на сировину. Помітно, що в період 2014–2016 рр. унаслідок скорочення експорту сировини (на які припадає близько 52% загального експорту) відбулося скорочення ВВП на 9,04% і росту ВВП на 0,3%. Так, за прогнозами МВФ, починаючи з 2017 р. очікується щорічне підвищення росту ВВП на 0,15%, щоправда до 2020 р. У довгостроковій перспективі (до 2060 р.), за даними ОЕСР, Австралію очікує падіння росту ВВП із 2020 р. зі щорічним темпом в ~0,1%.

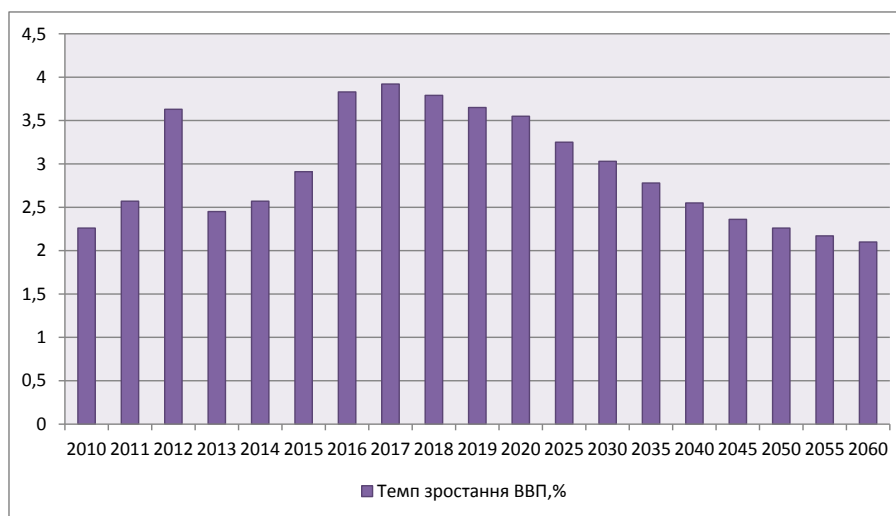
Зазначене безпосередньо впливає і на динаміку НДДКР, де частка витратів на НДДКР становить близько 2% від ВВП, при цьому виявлена пряма залежність у зміні відсотка витрат на НДДКР від ВВП попереднього року.

Таблиця 2

Частка витрат на НДДКР від ВВП

Рік	2010	2011	2012	2013	2014
Витрати на НДДКР, % ВВП	2,4	2,2	2,15	2,1	2,37

Зваживши на прогноз ОЕСР до 2060 р., за незмінної тенденції Австралію не очікуватиме зростання витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, однак, убачаючи інноваційний потенціал Австралії, вирішення сировинної загрози інновацізації є можливим власне шляхом модернізації та практичному впровадженні науково-технічного та економічного доробку, а отже, й інноваційного. Пріоритетами Австралії постають набуття конкурентних переваг у новітніх та сформованих галузях економіки, розвиток та пошук пріоритетних галузей, які реалізовуватимуть сильні сторони національної економіки, та, звісно, подолання наявних провів Голландської хвороби.

Рис. 1. Темпи щорічного зростання ВВП 2010-2060 рр., %

Джерело: статистичні дані [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://knoema.com/mzprmf/australia-gdp-growth-forecast-2015-2020-and-up-to-2060-data-and-charts>

Список літератури:

1. Доповідь ЮНЕСКО з науки. На шляху до 2030 / ЮНЕСКО, 2015 – С819 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002354/235406r.pdf>.
2. UN E-Government Survey, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN96407.pdf>
3. A. Lam. Organizational Innovation/ BRESE / 2004. – P. 192.
4. G. Bertucci. Innovations in Governance and Public Administration : Replicating what works [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UN/UNPAN021963.pdf> / 2006.
5. Bronwyn H. Hall. Innovation and diffusion / NBER WORKING PAPER SERIES. – 2004. – P. 34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nber.org/papers/w10212.pdf>.